

RUTH GOLDBERG

ur. 1921; Kurów

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, II wojna światowa
Słowa kluczowe	Lublin, II wojna światowa, Żydzi, Holokaust, Majdan Tatarski, getto na Majdanie Tatarskim, likwidacja getta na Majdanie Tatarskim, kuzyn Josel

Likwidacja getta na Majdanie Tatarskim

Drugiego dnia w nocy przyszli Niemcy, myśmy poszli wtedy wszyscy. Pamiętam – mama nie mogła znaleźć drugiego buta, ciotka krzyczała, że nie ma bucika dla dziecka, mama poszła z jednym butem takim, z jednym butem takim. Brat przyszedł i powiedział, że ja muszę próbować [uciec]. On mówi: – Przede wszystkim, chodź ze mną. Mówią, że przepuszczają. Myśmy poszli, przepuścili jedną parę, drugą parę, trzecią już nie. I ja zostałam w Majdanie Tatarskim, brata zabrali później. Wujek był urzędnikiem w Arbeitsamcie. Podczas tego całego wysiedlenia dali [niektórym] czapki, jak policjantów. Oni mogli być policjantami. Dali takie czapki. On miał jakieś takie przywileje. Dał czapkę mojemu bratu, to on mógł mnie wziąć. Później powiedział, że on idzie wziąć mamę. Mnie wziął i postawił razem z wujkiem. A później jego zabrali też na Majdanek. Rodzice byli tam, widział moich rodziców. Tam powiedzieli, że młodzi ludzie mogą się zgłosić do pracy na Lipowej, ojciec przyszedł i powiedział mu: – Ty idź. On mówi: – Może ty też pójdziesz. Jeszcze był ojciec młody, ale to chodziło tylko o chłopców. Powiedział: – Nie, ja matki nie zostawię. Ty idź i opiekuj się siostrą – mimo że był młodszy ode mnie. I on przyszedł po kilku dniach. Ja przyszłam do tego mieszkania sama. Płakać nie mogłam, byłam zupełnie [otępiała]. Wujek został. Mówi: – Idź do domu, ja się postaram, może ja ich będę mógł [wydostać]. Szłam do domu i widziałam po drodze, jak ludzie padali, mdleli. Ja nie wiem, jak myśmy to przeżyli, nie mam pojęcia. Przychodzę do tego domu, słyszę jakieś jęki z tej komórki. Josele nie wzięli, on tam leżał w komórcie. Do komórki nie weszli. On się nie pytał o nikogo, tylko o moją mamę. – Twoją mamę też zabrali? Zaczął płakać, bo mama go przyjęła z tymi wszami, ona się nim opiekowała. On został. Jego brata widziałam później po wojnie w Fürth obok Norymbergi. On nie przeżył.

Data i miejsce nagrania	2006-12-28, Izrael
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Justyna Molik
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"